

عنوان مقاله:

بررسی تاب‌آوری کالبدی مسکن پیراشهری در برابر مخاطرات طبیعی (مطالعه موردی: شهرک باهنر مشهد)

محل انتشار:

فصلنامه دانش پیشگیری و مدیریت بحران، دوره 11، شماره 1 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 17

نویسندگان:

مریم قاسمی - Assistant Professor in Department of Geography, Ferdowsi University of Mashhad. Iran

مسعود قرائی - Master of Science in Geography and Rural Planning, Ferdowsi University of Mashhad. Iran

خلاصه مقاله:

زمینه و هدف: امروزه، غالب شهرها و جوامع سکونتگاهی در مکان‌هایی بنا شده‌اند که در معرض وقوع انواع سوانح، از قبیل مخاطرات طبیعی و انسان ساخت قرار گرفته‌اند. از این رو، توجه به ابعاد کالبدی بافت‌های مسکونی در نواحی پیراشهری اهمیت بسیاری یافته است. منطقه مورد مطالعه، شهرک شهید باهنر (قلعه خیابان) مشهد می‌باشد که به عنوان ناحیه چهار از منطقه شش به صورت منفصل با جمعیتی بیش از 40 هزار نفر و حدود 7100 واحد مسکونی، در پهنه‌ای با مساحت تقریبی 1602670 متر مربع قرار گرفته است. روش: این پژوهش به لحاظ هدف کاربردی و از لحاظ روش شناسی توصیفی-تحلیلی می‌باشد. سازه تاب‌آوری کالبدی در 5 مولفه تاب‌آوری سازه‌ای، تاب‌آوری قانونی، تاب‌آوری تصویر ذهنی، تاب‌آوری کارکردی و تاب‌آوری مکان، به کمک 35 شاخص در طیف لیکرت کمی شد. حجم نمونه به کمک فرمول کوکران 120 واحد مسکونی تعیین شد که به روش نمونه‌گیری طبقه‌ای بین چهار محله عرفی تقسیم و پرسشنامه تاب‌آوری کالبدی مسکن در هر محله به طور تصادفی تکمیل گردید. پایایی ابزار تحقیق با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ با عدد 0.92، تایید شد. همچنین داده‌ها با استفاده از روش‌های آمار استنباطی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. یافته‌ها: نتایج آزمون "تی" تک نمونه‌ای، نشان داد که تاب‌آوری کالبدی اماکن مسکونی قلعه خیابان در حد بسیار پائین است. به طوریکه میانگین در مولفه تاب‌آوری مکان 2.61، در تاب‌آوری تصویر ذهنی 1.31، در تاب‌آوری قانونی 1.64، در تاب‌آوری سازه‌ای 1.21 و در تاب‌آوری کارکردی 1.64 به طور معنی‌داری کمتر از میان‌نظری و در حد بسیار پائین می‌باشد. در مجموع تاب‌آوری کالبدی مسکن قلعه خیابان با میانگین 1.65 در سطح بسیار ضعیف می‌باشد. همچنین با توجه به آزمون "آنوا"، میانگین تاب‌آوری کالبدی مسکن بین محلات عرفی قلعه خیابان به طوری معنی‌داری با هم متفاوت است، به طوری که میانگین تاب‌آوری کالبدی مسکن در محله یک 1.81، در محله دو 1.66، در محله سه 1.46 و در محله چهار 1.67 بوده است. در ادامه به کمک آزمون همبستگی پیرسون مشخص شد با افزایش قدمت بنا تاب‌آوری به طور معناداری کاهش می‌یابد. نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج پژوهش، بایستی اقداماتی در سطح وسیع در نواحی پیراشهری در جهت بهسازی و مقاوم‌سازی اماکن مسکونی بر اساس مقررات ساختمانی استاندارد 2800 انجام گیرد. در غیر این صورت در صورت وقوع مخاطرات طبیعی، با توجه به سکونت بیش از 40 هزار نفر در این هسته پیراشهری، بخش زیادی از جمعیت دچار آسیب جدی خواهند شد.

کلمات کلیدی:

Physical resilience, Housing, suburban, Bahonar town of Mashhad, natural hazards

تاب‌آوری کالبدی، مسکن، پیراشهری، شهرک باهنر مشهد، مخاطرات طبیعی.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1182391>

